

ED-08

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนคุณภาพ
ของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
A Study of Current Situations, Desirable Situations and Needs of Quality Schools
In the Communities under Udon Thani Primary Education Service Area Office2

ตรีหญิง สิทธิชัย¹ และพิมพ์พร จารุจิตร์²

Treying Sitthichai¹, and Pimporn Charuchit²

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

อีเมล: bum_m44m@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ในศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 148 คน ครูผู้สอนจำนวน 562 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86. ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นโดยรวมอยู่ระหว่าง 0.183 – 0.659

คำหลัก: โรงเรียนคุณภาพ, สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น

Abstract

The purposes of this research were to, 1) study the current situations, desirable situations, 2) study the need assessment of quality school administration in the community under the jurisdiction of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 2. The sample group was 562 school administrators and teachers. They were selected by Stratified Random Sampling. The research instrument was a questionnaire with a 5-level rating scale which separated for the current conditions and the desirable conditions of the budget management toward successful with the reliability was 0.86. The results were as follows: 1) The overall present condition

was at a high level and the overall desirable condition was at the highest level and Modified Priority Needs Index was between 0.183 – 0.659.

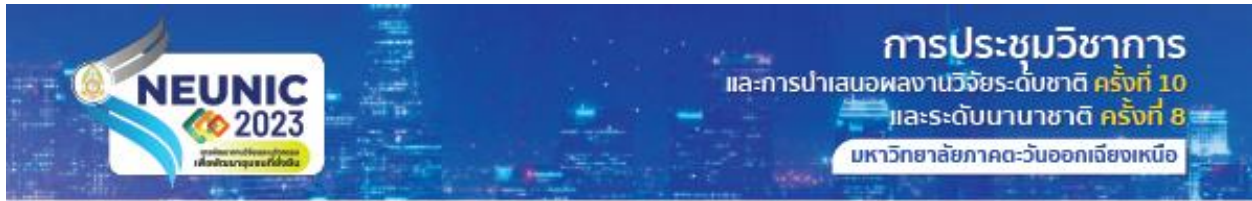
Keywords: Quality School, Current Condition, Desirable Condition, Need

บทนำ

ยุคปัจจุบันทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมาย การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมที่จะพัฒนาประเทศให้สามารถขับเคลื่อนเดินหน้าได้อย่างเต็มตามศักยภาพ (ยุทธศาสตร์ชาติ, 2561: 37) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) เป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 และถือเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ รวมทั้งแผนในระดับกระทรวง โดยแผนแม่บทฯ จะแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี ซึ่งการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบประชารัฐ

นโยบายสำคัญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีโครงการโรงเรียนคุณภาพโดยมีความมุ่งหวังเพื่อให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ดำเนินการโดยพัฒนาต่อยอดจากโครงการเดิม โดยได้กำหนดทิศทางขับเคลื่อนโครงการ ภายใต้กรอบการดำเนินงานและจุดเน้น 7 ด้าน ได้แก่ ความปลอดภัยของผู้เรียน ระบบประกันคุณภาพ การพัฒนาครู การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศกำกับและติดตาม และ Big Data ทิศทางการพัฒนาโรงเรียน คือ โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษาต้องมีสภาพภูมิศาสตร์ที่มีความพร้อมและเหมาะสม มีโรงเรียนเครือข่ายโดยรอบ สามารถนำนักเรียนมาเรียนรวม เพื่อยกระดับคุณภาพ ให้เกิดความมั่นใจต่อชุมชนและผู้ปกครอง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแชร์ทรัพยากรร่วมกัน เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ๆ ละ 5 ปี โดยเน้น 6 เรื่องสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ คือ 1) เพิ่มจำนวนครูให้ครบชั้นครบวิชาเอก 2) มีจำนวนนักเรียนที่เหมาะสม 3) มีงบประมาณเพียงพอ 4) มีอาคารสถานที่ปลอดภัย มีครุภัณฑ์ อุปกรณ์ อินเทอร์เน็ต ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และทันสมัย 5) เน้นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ ลดอัตราการแข่งขัน 6) หากเป็นโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ต้องให้โรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้ โดยมีงบประมาณและอัตราค่าจ้างครูอย่างเหมาะสม การวางทิศทางการพัฒนาในระยะยาวถึง 4 ระยะ ใช้เวลาต่อเนื่องเกือบ 20 ปี เชื่อว่าวันหนึ่งโรงเรียนทุกโรงเรียนของประเทศไทยจะพลิกโฉมจากเดิม ไปเป็นโรงเรียนรูปแบบใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบ พร้อมให้การศึกษามีคุณภาพแก่เด็กและเยาวชน ทิศทางที่กำหนดไว้อาจต้องใช้เวลาอีกยาวไกล แต่การเริ่มต้นสิ่งใหม่ ๆ ตั้งแต่นี้ ก็น่าจะทำให้มีความหวังที่จะเห็นความสำเร็จในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 ตั้งอยู่เลขที่ 505 หมู่ที่ 9 ตำบลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่บริการ 6 อำเภอ

ประกอบด้วย อำเภอกุมภวาปี อำเภอศรีธาตุ อำเภอวังสามหมอ อำเภอโนนสะอาด อำเภอหนองแสง และอำเภอประจักษ์ศิลปาคม มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 223 โรงเรียน เป็นหน่วยงานบริหารและจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้ดำเนินการโครงการจุดเน้นโรงเรียนคุณภาพของชุมชน โดยได้กำหนดสาระสำคัญในการเป็นโรงเรียนคุณภาพของชุมชน และแนวทางตัวชี้วัดเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนคุณภาพของชุมชนจำนวน 194 โรงเรียน ได้ดำเนินโครงการ กิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพของชุมชนภายใต้นโยบายโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยสถานศึกษามีการศึกษาสภาพปัญหา สภาพสิ่งสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมสนับสนุนให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมีความสะอาดและปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ มีแหล่งการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่เอื้ออำนวยและเพื่อการเรียนรู้ตามบริบทในโรงเรียน ห้องเรียนมีบรรยากาศของการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนมีความพึงพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2, 2565)

จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยนำมาใช้สำหรับการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพของชุมชน เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 176 คน และครู จำนวน 1,623 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,799 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 148 คนและครู จำนวน 562 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 710 คน ซึ่งใช้การเทียบตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 47) ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ที่เป็นผู้บริหารในสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ขนาดสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ใหญ่	2	2	75	63	77	65
กลาง	78	66	1,069	285	1,147	351
เล็ก	96	80	479	214	575	294
รวม	176	148	1,623	562	1,799	710

2. ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์องค์ประกอบ ได้จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ 3) การจัดการบรรยากาศการเรียนรู้ 4) สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ 5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำแบบสอบถามที่ได้นำไปทดสอบใช้ (Try Out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำเอาข้อมูลที่เก็บได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.86 ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี แล้วจึงยื่นคำร้องเพื่อขอความอนุเคราะห์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมด้วยแบบสอบถามจัดส่ง ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้ระบุไว้พร้อมหนังสือแนะนำตัว กำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

4.4 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้น นำมาวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดทำข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Sciences: SPSS) ในการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

5.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สภาพตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด เพศ ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ในการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งจะหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งรายข้อ และรายด้าน มีเกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2550, น.103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในระดับน้อยที่สุด

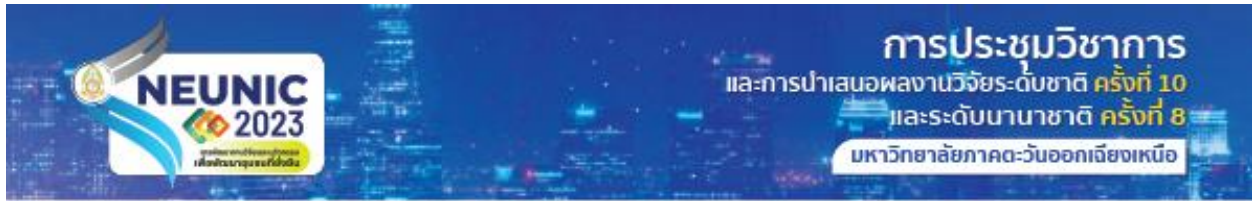
5.3 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เทคนิคการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ $PNI_{modified}$ เป็นวิธีการหาผลต่างของ (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการ จำเป็นให้อยู่ในพิสัยช่วงที่ไม่กว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบเมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2550, น.15-17) สูตร $PNI_{modified} = (I-D)/D$

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 562 คน คิดเป็นร้อยละ 79.15 วุฒิมัธยมศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 489 คน คิดเป็นร้อยละ 68.87 เพศหญิง จำนวน 417 คน คิดเป็นร้อยละ 58.73 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 และมีประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 47.61

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ผลการศึกษาในตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ พบว่าในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$)

ความต้องการจำเป็น โดยรวมอยู่ระหว่าง 0.183 – 0.659 ความต้องการจำเป็นมีค่า $PNI_{modified}$ สูง 3 ลำดับแรก มีดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ($PNI_{modified} = 0.659$) ลำดับที่ 2 คือ การจัดบรรยากาศบรรยากาศการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.431$) และลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำและชุมชน ($PNI_{modified} = 0.415$)

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1.ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	4.06	0.617	มาก	4.91	0.287	มากที่สุด	0.208	4
2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้	4.11	0.567	มาก	4.87	0.342	มากที่สุด	0.183	5
3. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	3.37	0.776	ปานกลาง	4.83	0.378	มากที่สุด	0.431	2
4. สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.94	0.931	ปานกลาง	4.88	0.330	มากที่สุด	0.659	1
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน	3.39	0.802	ปานกลาง	4.79	0.404	มากที่สุด	0.415	3
รวม	3.57	0.739	มาก	4.86	0.348	มากที่สุด	0.379	-

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พบว่าในภาพรวมค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.86$) ทุกด้าน ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต2 ในภาพรวม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์มีความต้องการอยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน โดยมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.183 – 0.659 รายการความต้องการที่พบ มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุดลำดับ 1 คือ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ลำดับที่ 2 คือ การจัดบรรยากาศบรรยากาศการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำและชุมชน ลำดับที่ 4 คือ ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และลำดับที่ 5 คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลศึกษาการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ด้านสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ลำดับที่ 2 คือ การจัดบรรยากาศบรรยากาศการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำและชุมชน ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยที่สถานศึกษานั้นสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 อาจทำได้หลายประเด็นทั้งระเบียบ วิธีวิจัย และหัวข้อการวิจัย คือ ควรศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนคุณภาพของชุมชน ในเขตพื้นที่อื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบและพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แนวทางพัฒนา “โรงเรียนคุณภาพ” ตามนโยบายกระทรวง ศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566, จาก <https://moe360.blog/2022/08/26/guidelines-developing-quality-schools/>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับกรวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิภา วาจาสิทธิ์. (2550). ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลระยอง. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์. (2561). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. กรุงเทพฯ.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563-2565). สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566, จาก <https://www.moe.go.th/strategic-plan>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 3 ปี (2563 – 2565). อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข. เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- Grisay, A., & Mahlek, L. (1991). *The quality of education in developing countries: A review of some research studies and policy documents*. Paris: Intemational Institute for Educational Planning's Print shop.

Hoy, W.K. & Miskel, C.G. (2001). *Educational administration : Theory-research-practice (6thed.)*. New York: McGraw-Hill.

Sammonds, P., Hillman, J., & Mortimore, P. (1995). *Key characteristics of effective schools a review of school effectiveness research*. A report by the institute of education for the office for standards in education.